

DICE

€10,95

Stedelijk Gymnasium Leiden Socrates
juni 2019

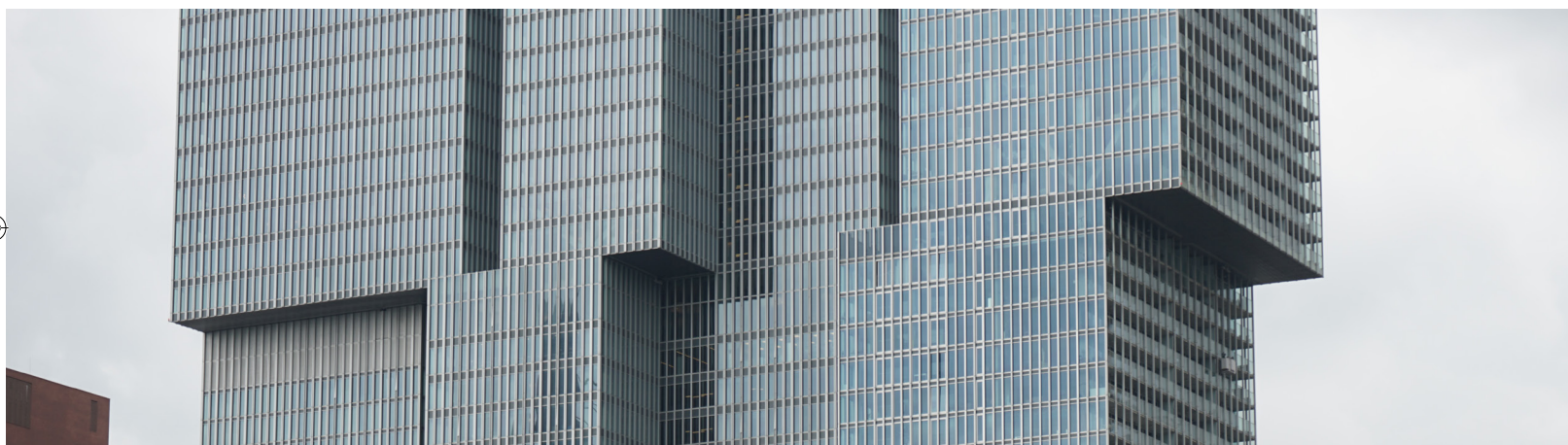

Voorwoord

Wij, scholieren van een voornamelijk blanke, goed aangeschreven school beseffen soms maar weinig hoe dankbaar we moeten zijn met de kansen die wij hebben. Toch zijn de vluchtelingenproblematiek en meer problemen omtrent kansen zoals de abortuswet in de VS actuele onderwerpen die ons, de nieuwe generatie jongeren, bezig houden. We creëerden met klas 5E daarom ons tijdschrift **DICE (=dubbelsteen)**, om

te laten zien dat niet voor iedereen dezelfde kansen zijn weggelegd. Het tijdschrift belicht allerlei kansen, of juist de afwezigheid daarvan, voor verschillende bevolkingsgroepen van Nederland, maar ook bijvoorbeeld de VS. Van de Nederlandse adel tot de vluchtelingen die een kans op een nieuw begin zoeken in de westerse samenleving. Er zijn prachtige fotoreportages gemaakt, essays geschreven en meer. Het

lezen van de mening van een ander geeft je wellicht een nieuw inzicht en wij willen jou die kans daartoe geven. Zodat onze generatie ervoor kan zorgen dat iedereen, ongeacht zijn afkomst, huidskleur of sekse, niet meer die kans van het gooien van een dobbelsteen heeft, maar de kans krijgt om zijn eigen keuzes te maken en zijn dromen na te streven.

Colofon

Contact

Stedelijk Gymnasium Leiden
Nieuwe Marnixstraat 90
2316 ES Leiden
071 512 1365
stedelijk@gymnasiumleiden.nl

Inzendingen

Simon Campos Ponce
Niels van Delden
Fien Depuydt
Lara Frenken
Hugo de Groot
Lotte Krabbendam
Laurence van der Meer
Gijs van Mil

Redactie

Max van Dalen
Yael van der Kaaij
Lauren Versluijs

Emma Mulder
Amber de Nooij
Lars Onstenk
Levi Ari Pronk
Marjam Said
Eva Scholten
Charlotte Schoonhoven
Roosmarijn Swinkels
Lars Terluin

Vormgeving

Max van Dalen
max@vandalen-jansen.nl

Cover

Max van Dalen

Lennard Tjisse Claase
Yoeri Veltink
Menno Verhoef
Mathijs de Vries Robbé
Hoite Weijland
Jenna Werners
Alexandra van der Wyck
Rogier van der Zalm
Maud Zonneveld

De antivrouw wetten

bladzijde 4

Gelijke kansen: een illusie of werkelijkheid?

bladzijde 5

Ook de adel kan moei- lijk zonder diploma's

bladzijde 6

De maatschappij neemt mogelijkheden weg, kansloos

bladzijde 7

Drie Generaties Vrouwen

bladzijde 8-13

Terug naar af met Thierry

bladzijde 14-15

Ongelijkheid in het onderwijs

bladzijde 16-17

Studeren is ontwikkelen, koester dat

bladzijde 18-19

Iets ouder, maar zeker niet nutteloos

bladzijde 20-21

Het nieuwe immigratie- model

bladzijde 22-23

Een uitgelezen kans

bladzijde 24-25

Elke mening een gelijke kans

Nexit

bladzijde 26

Blank, blond en blauwe ogen

bladzijde 27

Verbreed je horizon

bladzijde 28-29

Kansen van vluchtelingen: vroeger en nu

bladzijde 30-31

Asielzoekers kinderen zijn ook onze toekomst

bladzijde 32-33

Cartoons

bladzijde 34-35

De anti-vrouw wetten

Geschreven door Alexandra van der Wyck

Wanneer ik begin over de wetten die de vrijheid van Amerikaanse vrouwen onlangs sterk hebben ingeperkt, zult u vast weten waarover ik het heb. De anti-abortuswetten die de staten Alabama, Missouri en Louisiana afgelopen maand hebben aangenomen hebben veel commotie veroorzaakt, met voorstanders van emancipatie aan de ene kant, en voorstanders van het redden van wezens die nog nauwelijks iets kunnen voelen aan de andere kant. Laten we op die laatste groep wat dieper ingaan.

De mannen die deze wetten hebben bedacht (want laten we even eerlijk zijn, ik kan geen enkele vrouw bedenken die met het idee zou komen om mensen de vrijheid over hun eigen lichaam te ontzeggen) lijken namelijk helemaal niet echt te geven om de levens van deze ongeboren kinderen. Waarom zitten er anders zo veel kinderen in het Amerikaanse adoptiesysteem? Als ze echt de levens van deze baby's

zouden willen redden dan zouden ze doorgaan met letten op de moeder nadat het kind is geboren. Ze zouden ervoor moeten zorgen dat de moeder genoeg geld heeft om voor haar kind zorgen, dat ze het niet verwaarloost, dat het gelukkig is. Maar dat doen deze 'pro-lifers' niet. Als gevolg hiervan kan de moeder niet zorgen voor het kind dat ze sowieso niet wilde en komt het in een weeshuis terecht, waar het de rest van zijn of haar leven zal blijven omdat zeer weinig 'pro-lifers' het op zich willen nemen om voor een kind te zorgen dat niet hun eigen is. Pro-lifers zijn namelijk helemaal niet pro-life. Ze zijn pro-control. Controle op de vrouw, haar lichaam, haar onafhankelijkheid, en haar kansen. Bij tegenstanders van abortus gaat het vaak over de kansen van de ongeboren baby's, die ze hadden kunnen grijpen maar nu nooit zullen kunnen. Kansen waarmee ze misschien de wereld hadden kunnen redden als hun

moeder geen abortus had gepleegd. Maar veel minder aandacht wordt besteed aan de kansen die de vrouw zelf kwijtraakt wanneer ze voor een kind moet zorgen dat ze helemaal niet wilde. Wat als zij de wereld had kunnen redden? Door deze nieuwe wetten zullen we het nooit weten, aangezien deze vrouw al haar tijd moet besteden aan het zorgen voor haar kind. Daarom begrijp ik governor Kay Ivey ook niet, de vrouw(!) die deze wetten heeft ondertekend. Zij heeft door het goedkeuren van deze ouderwetse regels al haar zusters verraden, en daarom schaam ik mij ook dat ik tot hetzelfde geslacht toebehoor als zij.

Ter conclusie, de de anti-abortus wetten zouden de prullenbak in moeten. Dat er als gevolg daarvan allemaal baby's worden 'vermoord', maakt niet uit. Er lopen toch al te veel mensen rond op deze aarde.

'Anti-abortus wetten zouden de prullenbak in moeten'

Gelijke kansen: een illusie of werkelijkheid?

Geschreven door Laurence van der Meer & Lennard Tijssse Claase

Achtergrond artikel

Kansen, je vindt ze overal terug. Je hebt kansen met gokken, dobbelen, voetbal, wiskunde etcetera. Kansen zijn overal wel aanwezig, maar toch misschien wel de belangrijkste waar niet iedereen meteen aan denkt: de kansen in de maatschappij, wat zal jij worden in je leven? Is het voor jou met jouw afkomst mogelijk te slagen in de maatschappij en wat zijn je kansen in de maatschappij als je een mindere afkomst hebt? En dit alles is misschien niet zo rooskleurig als dat sommigen denken. Zoals om te beginnen hoogleraar arbeidsverhoudingen Paul de Beer mooi stelde: "Stel, je hebt twee even intelligente jongeren: een kind van een bankier en een van een bakker. Wie maakt de meeste kans bankier te worden?" Dit zou dan nog steeds het kind van de bankier zijn. Maar alsnog hebben mensen de illusie in een meritocratie te wonen, oftewel te denken dat hun plek in een samenleving wordt bepaald door verdienste en niet door afkomst.

De basisschool en de middelbare school hebben grote invloed op de kansen in de samenleving. Ze worden dan ook wel gezien als "het begin van het leven". Zonder goede scholing kom je meestal niet ver, aangezien je minder snel wordt aangenomen bij een vervolgopleiding of een baan als je geen middelbare school diploma hebt. Maar kinderen kunnen niet of minder gemakkelijk zelf ervoor zorgen naar school te gaan en die opleidingen te volgen, veel begint bij de ouders. Als de ouders geen interesse tonen in hun zoon of dochter, dan kan het al snel fout gaan met zo een kind. De latere kansen van een persoon begint dus meestal met de opvoeding, en de aanwezigheid van de ouders. Zonder enige motivatie of steun of druk van je ouders, is het lastig om zelf te slagen. Als jouw ouders zelf in het criminele circuit zitten, is het

onmogelijk of heel erg lastig om zelf wel op het rechte pad te komen en een goede baan te hebben. De invloed van ouders is dus extreem groot. Ook al weten veel mensen wel dat de invloed groot is, het zal je altijd nog verbazen hoeveel groter deze invloed is dan wat je al denkt.

Is het eenmaal gelukt een goede opleiding te kunnen volgen, dan gaat dit vaak gepaard met een hoge druk. Veel ouders van een slechtere afkomst begrijpen dat ze hieruit kunnen komen door hun kind goed op te voeden en een goede opleiding te laten volgen. Ze zetten alles op alles om hun kind zo intelligent mogelijk te maken. Het kind moet bijvoorbeeld veel bijlessen volgen, wat veel geld kost en de druk alsnog hoger maakt. Steeds meer kinderen en jongvolwassenen ervaren hierdoor een hoge prestatiedruk. In 2014 gaf 78 procent van deze kinderen en jongvolwassenen al aan een hoge prestatiedruk te ervaren, maar dit is bij mensen van slechte afkomst nog hoger aangezien zij zich in veel gevallen nog beter moeten bewijzen. Dit levert veel klachten op, zoals burn-outs.

Voor allochtonen wordt het nog complexer om een goede plek in de maatschappij te vinden. Ook zij proberen via een hoge opleiding omhoog te komen, maar bij hen speelt er nog een rol: racisme. Wij in Nederland zien onszelf graag als een vrij en tolerant land, maar zijn wij dit eigenlijk wel? Maar cijfers en mensen vertellen toch iets anders. Deze nieuwe generatie jongeren deinst er alleen niet voor terug om de strijd aan te gaan met racisme. Ze zeggen ook, "we zijn hier niet te gast, we zijn hier geboren en opgegroeid en we willen dus ook mee kunnen praten over de koers van het land".

Het blijkt dus helemaal niet vanzelfsprekend te zijn dat je een

hoge functie in de maatschappij krijgt, na veel gepresteerd te hebben. Dit geldt zeker voor de mensen van een mindere afkomst. Deze moeten het eerst maar voor elkaar krijgen op een goede opleiding terecht te komen. Dit vergt veel geld en het kind moet aan veel wennen, aangezien de ouders vaak geen of weinig ervaring hebben. Vervolgens zullen ze moeten solliciteren, wat ook moeilijker gaat dan zou moeten. Zo wordt iemand van Nederlandse afkomst met een strafblad nog eerder uitgenodigd voor een sollicitatie dan iemand met een migratie-achtergrond.

Toch heerst er ook optimisme. Semir Daha, student van Syrische en Turkse komaf, zegt bijvoorbeeld: "Onmogelijk is het niet om te slagen. Er zijn steeds meer voorbeelden te zien van allochtonen die slagen in het leven. Het belang van voorbeelden is dat zij laten zien dat ook al is de trap omhoog steiler, eenmaal bij de top aangekomen staat de deur alsnog open."

Zijn gelijke kansen een illusie of werkelijkheid? Dit gaat het hier om. En wat blijkt? het is een complete illusie. Niet iedereen heeft gelijke kansen. Wij gaven in het begin al als voorbeeld de even intelligente zoon van een bankier en een bakker en dat de zoon van de bankier eerder bankier zal worden als de zoon van de bakker. Verder zijn wij vooral ingegaan op de situatie mensen die wel in Nederland zijn geboren, maar buitenlandse ouders heeft en op immigranten. En er is duidelijk te zien dat, als je Nederlanders met deze mensen vergelijkt, er zeker geen gelijke kansen zijn. Dus ook al willen we zelf graag geloven dat Nederland een vrij en tolerant land is, met gelijke kansen is dat helaas niet het geval.

Ook de adel kan moeilijk zonder diploma's

Geschreven door Niels van Delden

Essay

Had je vroeger een titel als graaf, hertog of baron, dan was je binnen. Goede kansen lagen voor de adel en het patriciaat voor het oprapen. Rijke, welvarende families met vaak veel (politieke) invloed. Toen goed onderwijs nog een schaars goed was, was het alleen deze groep die een hoge opleiding kon genieten. De kans was groot dat voor deze mensen later een belangrijke baan of bestuurlijke functie in het verschiep lag. Wat stelt de adel tegenwoordig nog voor, behalve de mooie titels in de naam? Niet afkomst, maar opleiding lijkt een belangrijke factor voor het behalen van succes in de maatschappij. Hierdoor doet het er steeds minder toe of je tot de adel behoort of niet.

Tegenwoordig zijn er elfduizend mensen van adel, dit is 0,07 procent van de hele bevolking. Een enorm kleine groep dus. De andere groep die door hun afkomst tot de elite behoort is het patriciaat. Dit zijn belangrijke families, niet van adel, die in Nederland een aanzienlijke rol hadden. Vaak waren dit regentenfamilies die veel bestuurlijke functies bekleedden. Vroeger waren het deze groepen die het op veel gebieden van de samenleving voor het zeggen hadden, nu zit dat wel anders.

Tegenwoordig trekken hoger opgeleiden bijna altijd aan het langste eind. Als hoogopgeleid persoon zijn je kansen aanzienlijk hoger dan die van een lager opgeleide. Vaak gaan hoger opgeleide mensen naar betere scholen, ze wonen in de betere buurten en verdienen veel geld met belangrijke banen. De Nederlandse adel is in het algemeen ook hoog opgeleid, maar vroeger was het alleen deze adel die zich überhaupt een goede opleiding kon veroorloven. Hierdoor had deze

groep bij voorbaat een veel betere uitgangspositie. Tegenwoordig is het voor volgen van een goede opleiding vele malen makkelijker en goedkoper, wat we te danken hebben aan het Nederlandse onderwijssysteem. Goed onderwijs is met dit systeem namelijk voor iedereen beschikbaar en betaalbaar. Elk persoon kan de hoogste vorm van onderwijs volgen, ongeacht zijn of haar afkomst. Een universitair diploma is met het relatief lage collegegeld dat wij als Nederlander betalen -zeker in vergelijking met particuliere universiteiten in bijvoorbeeld de VS- bijna iedereen haalbaar. In het algemeen heeft de gemiddelde mens in Nederland veel meer gelijke kansen gekregen.

In de politiek zien we dat opleiding steeds belangrijker is geworden. De politiek is een relevant gebied waar we vervolgens naar kunnen kijken, omdat we daar een bepaalde ontwikkeling zien met betrekking tot de adel en opleidingsniveau. In de periode van 1848-1888 waren vrijwel alle ministers afkomstig uit de adel of het patriciaat. Toen was afkomst de bepalende factor, als persoon van adel waren je kansen om in de politiek te komen enorm veel groter. Van 1848-1888 had 64 procent van de ministers geen universitaire graad, de jaren erna is dat zelfs opgelopen tot 77 procent. Men werd niet geselecteerd op kwaliteiten, maar alleen op de juiste sociale herkomst, namelijk de adel of het patriciaat. Na de Tweede Wereldoorlog begon dit al te veranderen. In die jaren is al de helft niet afkomstig uit de hoogste sociale klassen. De laatste decennia bestaat het overgrote deel van de politiek uit mensen afkomstig uit de lagere of middelbare sociale klassen. Niet afkomst, maar opleiding wordt hierbij bepalend. Tegenwoor-

dig is meer dan 90 procent van de Tweede kamer hoogopgeleid, dat wil zeggen een hbo-diploma of hoger. Als je dit vergelijkt met de eerdere 77 procent die niet hoger opgeleid was, is er inderdaad maar één conclusie te trekken: het gaat niet meer om afkomst, maar om opleiding. Dit verandert de situatie van de tegenwoordige adel. Daar waar ze vroeger niet eens een diploma nodig hadden, maar puur op basis van familienaam de politiek in konden, zit dat nu wel anders. Deze mensen moeten nu net zo zeer werken voor een plekje in bijvoorbeeld de politiek. Als persoon van adel is je naam wellicht nog wel een pre bij de selectie voor een bepaalde functie, maar het is nog steeds de vraag of je ook daadwerkelijk die functie zal mogen vervullen. Je moet namelijk nog steeds de juiste diploma's op zak hebben, zegt ook Coen baron Schimmelpenninck van der Oije in een artikel in de Volkskrant. Van hem is het citaat in de titel afkomstig. Als gevolg van deze ontwikkeling van afkomst naar opleiding is het voor de 'normale' mens veel gemakkelijker om in bijvoorbeeld de politiek een bepaalde functie te bekleden. Niet-adellijke mensen hebben in vergelijking met vroeger betere kansen. Niet alleen in de politiek vinden we deze ontwikkeling terug -de politiek is slechts een relevant voorbeeld om dit fenomeen te laten zien- maar op alle vlakken binnen de maatschappij zien we dit gebeuren. En ja, vaak is het voor het vinden van een baan een voordeel om de titel jonkheer in je naam te hebben, maar de adel moet hun plek nu ook gewoon zelf verdienen. Als ze niet over de juiste kwaliteiten beschikken, gaat de plek toch naar Willem of Mohammed

Geschreven door Rogier van
der Zalm

De maatschappij neemt mogelijkheden weg, kansloos

Essay

'Kans': een gunstige gelegenheid, een mogelijkheid. De letterlijke betekenis van het woord kans zegt het zelf. Een kans staat voor een mogelijkheid, in deze context om jezelf verder te ontwikkelen en zo later gelukkig te zijn. Maar aan deze mooie kans, schort het wel eens. Zo krijgt niet iedereen de mogelijkheid om zich te ontwikkelen en hierdoor verder te komen met zijn of haar leven. Nee, een kans is niet voor iedereen weggelegd.

Voor veel mensen zijn kansen vanzelfsprekend. Veel mensen groeien op in een goede buurt en hebben een hoog genoeg inkomen om de kinderen naar school te laten gaan. Deze ouders zijn dan ook vaak in staat om hun kinderen optimaal te helpen in het leerproces. Ze kunnen bijvoorbeeld helpen met huiswerk, hebben een goed oog op wat er op school gebeurt en hebben het geld om samen met hun kinderen dingen te doen waardoor hun wereld wordt verbreed. Gelukkig geldt dit dan ook voor een groot deel van Nederland.

Maar lang niet voor iedereen. Mensen in armoede hebben het inkomen niet om hun kinderen maximaal voor te bereiden op de toekomst. In Nederland leefden in 2016 volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau 1.6 miljoen mensen

in armoede. Van deze 1.6 miljoen waren er 280.000 kinderen die hierdoor werden getroffen. 280.000 kinderen, voor wie niet alles zo vanzelfsprekend is als voor ons. De ouders worden belemmerd door het geld. Een groot deel is afhankelijk van de voedselbank. Zij hebben dan ook geen geld om leuke uitjes te betalen voor de kinderen. Er wordt gezegd dat de ouders dan maar hadden moeten werken en dat zij beter hun best hadden moeten doen zodat ze niet in deze situatie zouden zitten. Ondanks dat dit in sommige gevallen waar is, is het onacceptabel dat we dit fenomeen op deze manier behandelen. Op welke manier en of dit nu terecht of onterecht is, de kinderen zijn de dupe. Hier valt voor Nederland nog veel winst te boeken. De kinderen zijn immers onze toekomst. De gezinnen van deze kinderen afschrijven omdat de ouders in armoede leven is een verkeerd signaal dat wordt afgegeven aan de rest van de samenleving.

Naast de kinderen in armoede, zijn er nog veel mensen die ons land zonder enig vooruitzicht binnenkomen. Vluchtelingen uit verschillende landen komen naar Nederland in de hoop op een veilige en goede toekomst. Wanneer de langdurige asielpprocedure is voltooid en je als vluchteling in Ne-

derland mag blijven, is het nog niet zeker dat deze goede toekomst kan worden waargemaakt. Op de huidige werkvloer worden het de vluchtelingen en immigranten erg moeilijk gemaakt. Bedrijven besluiten alleen Nederlanders aan te nemen en er mensen worden afgerekend op hun afkomst tijdens sollicitatiegesprekken. Deze handelingen gebeuren zelfs nadat deze mensen het inburgeringsexamen succesvol hebben afgerond en de benodigde diploma's hebben behaald. Dit is het tweede voorbeeld van mensen die geen kans krijgen om zich verder te ontwikkelen. Iedere vluchteling wilt hard aan het werk, maar het is Nederland zelf die het voor deze vluchtelingen moeilijk maakt om verder te integreren. Zo pakken wij de kansen af van deze mensen.

Al met al is het een goed onderwerp om als maatschappij over na te denken. Iedereen is het er al jaren mee eens dat iedereen gelijke kansen moet krijgen, maar aan deze twee concrete voorbeelden wordt al een tijd niks gedaan. Het is zaak om komende tijd wél naar deze verschijnsels om te kijken. Wanneer dat wordt gerealiseerd kan ieder zich verder ontwikkelen en werken aan een goede toekomst. Iets wat je iedereen gunt.

Geschreven door Jenna Werners, Marjam Said en Eva Scholten

Drie vrouwen uit de familie Werners. Deze familie is van Surinaamse, Indonesische en Duitse afkomst. Voor de eerste generatie spreekt mevrouw A.H.K. Görlitz Werners (1948). Zij is in 1989 naar Nederland geëmigreerd uit Suriname om zich vervolgens met haar zes kinderen in Nederland te vestigen. Haar man bleef achter in Suriname. Voor de tweede generatie spreekt mevrouw R. Werners (1983), een van haar dochters. Tot slot spreekt J. Werners (2002), een kleindochter van mevrouw A.H.K. Görlitz Werners.

Drie generaties vrouwen

Fotoreportage

Drie verschillende families, drie verschillende generaties en negen verschillende vrouwen. Tijden en generaties veranderen en daarmee ook onze kansen. In deze fotoreportage hebben wij drie families van verschillende komaf mogen interviewen en fotograferen. Hierbij stonden de volgende vragen centraal: "Heeft u genoeg kansen gehad in uw leven en wat is de belangrijkste kans voor u geweest?"

Wij nemen je mee naar de familie Scholten, de familie Werners en de familie Said en hun geschiedenis in kansen.

A.H.K. Görlitz Werners (1948)

'Ik denk dat mijn hele leven vol met kansen zat'. Toen wij in Suriname woonden voelde ik me niet gelukkig. Ik was getrouwd op mijn zeventiende en was al vroeg moeder. Mijn man had verschillende zaakjes en was welbekend. Ik was daar in Suriname altijd 'de vrouw van'. Het was ook onveilig in Suriname. We konden de militairen zien marcheren door het raam. Het werd steeds onrustiger en ik maakte me steeds meer zorgen over de kinderen. Dat is waarom ik met hen naar Nederland ben verhuisd. Eenmaal in Nederland aangekomen was het eerst zwaar. We hadden niks en moesten verblijven in een 'blijf-van-mijn-lijf' huis, een soort onderduikplek voor vrouwen die alleen waren of mishandeld werden. Daarna kreeg ik door een uitkering de kans om een flatje te huren voor mij en de kinderen. Ook kreeg ik de kans om mij om te scholen, waardoor ik kon gaan werken in de thuiszorg en in bejaardentehuizen. Toen kon ik weer zelf aan de slag en geld verdienen. In Nederland werd ik Hedy Werners, ik was niet meer 'de vrouw van'. Toen ik een paar jaar later ziek werd, belandde ik in de ziektewet. Daardoor kreeg ik de kans om te blijven wonen in ons flatje. Maar de belangrijkste kans was toch om mijn kinderen veiligheid en een toekomst te geven. Nederland heeft mij deze kans gegeven.'

'Ik denk dat mijn hele leven vol met kansen zat'

De familie Werners

'Ik heb alle kansen die ik wilde gekregen. Mijn moeder had eigenlijk niet genoeg geld om voor een opleiding te betalen. Daarnaast was de opleiding die ik wilde doen (toeristisch management) ook nog eens heel duur. Toch heb ik de kans gekregen om deze opleiding te doen door de studiebeurs. Ik heb de studie afgerond en kon daarna meteen aan de slag. Dit is de belangrijkste kans van mijn leven geweest; ik begon met niets en ben nu precies waar ik wil zijn.'

R. Werners (1983)

'Ik begon met niets en ben nu precies waar ik wil zijn.'

'Ik heb het gevoel dat in mijn omgeving al deze kansen als normaal worden gezien, terwijl zo veel kinderen dromen van deze kansen.'

Jenna Werners (2002)

'Ik denk dat ik nu al heel veel kansen heb gekregen, ook al ben ik nog maar zeventien. Ik kom niet uit een enorm rijk gezin, maar ik heb me nooit zorgen hoeven maken over geld. Ik kan naar school, ben verzekerd voor alles, heb elke dag genoeg eten en drinken en er was altijd ruimte over om leuke dingen te doen of te kopen. Ik heb ook de kans om te werken en krijg daarvoor veel meer dan het minimumloon. Ik heb het gevoel dat in mijn omgeving al deze kansen als normaal worden gezien, terwijl zo veel kinderen dromen van deze kansen. De belangrijkste kans die ik tot nu toe heb gekregen is naar school gaan. Leren en leren begrijpen is één, maar ik denk dat school mij nu al veel meer heeft gebracht. Ik heb zoveel verschillende mensen ontmoet waaronder ook mijn beste vrienden en vriendinnen. Ik denk dat school je sociale vaardigheden ook test en je laat zien wie er wel en niet bij je passen. Ik denk dat ik daar later misschien wel net zoveel aan ga hebben als het diploma dat ik ga halen.'

De familie Said

De familie Said is van Afghaanse afkomst en voor deze reportage zullen drie vrouwen uit deze familie spreken. Voor de eerste generatie spreekt Z. Bahir, geboren en getogen in Afghanistan. Ze woont momenteel samen met haar man en kinderen in Kabul. Haar dochter, N. Said-Bahir, is geboren en getogen in Afghanistan en woont nu in Nederland met haar man en kinderen. Zij zal spreken voor de tweede generatie. Tot slot zal M. Said, dochter van N. Said-Bahir, geboren en getogen in Nederland spreken voor de derde generatie.

Zia Bahir (70)

‘Al vind ik het jammer dat ik mijn school niet heb kunnen afmaken, verwijt ik het niemand.’

“In mijn leven heb ik vele kansen gekregen. Als klein kind groeide ik lang op als enig kind en daarna met mijn jongere broertjes. Ik werd overladen met liefde van mijn ouders en broertjes en ik herinner mijn jeugd dan ook als erg gelukkig. Tot mijn vijftiende ging ik naar school. Aangezien wij veel moesten verhuizen vanwege mijn vaders werk, was het op een gegeven moment niet meer mogelijk om naar school te gaan. Anders dan in Nederland, verschilt iedere provincie enorm van de andere provincie. Dat komt doordat

er veel verschillende volkeren leven met ieder een eigen taal en cultuur en dat resulteerde weer in scholen met een ander systeem en vaak een, voor mij, onbekende taal. Al vind ik het jammer dat ik mijn school niet heb kunnen afmaken, verwijt ik het niemand. Op mijn 21e trouwde ik met mijn man en vestigden wij ons in Kabul, de hoofdstad van Afghanistan. Ik woon hier nog steeds en heb hier mijn zeven kinderen opgevoed en grootgebracht. Het waren hele mooie tijden, totdat de oorlog uitbrak en de Taliban aan de macht

kwamen. Gebouwen, uitgaansplekken en huizen werden helemaal weggevaagd, net als de dromen en kansen van miljoenen mensen. Mijn man, kinderen en ik konden niet meer veilig over straat lopen en we brachten de dagen dan ook vaak thuis door.

Tegenwoordig gaat het beter. Het is helaas niet zo mooi als het eerst was, maar ik heb mijn kinderen een goede opvoeding en kansen kunnen geven. Ze hebben gelukkig allemaal een opleiding of werk gevonden die/ dat bij ze past.”

"In mijn jeugd had ik genoeg kansen: ik ging naar school, speelde buiten met vriendinnetjes en had dezelfde kansen als iedereen. Maar van die tijd kan ik me niet veel herinneren, ik was toen erg jong.

Ik was 13 jaar en zat in groep 6 van de basisschool toen de Taliban Afghanistan binnendrongen en er een oorlog uitbrak. Toen waren de kansen, die eerst zo vanzelfsprekend leken, allemaal verdwenen. Naar school gaan kon niet meer, buitenspelen was te gevaarlijk en niemand ging naar buiten als dat niet nodig was; en zo zaten mijn moeder, zusjes en ik hele dagen binnen in huis. Op straat was het onveilig en de sfeer was om te snijden. Er was niks meer over: parken, bioscopen en andere openbare gebouwen waren helemaal verwoest. Ook het ziekenhuis waar mijn vader directeur van was, lag aan puin. Thuis was de situatie benauwend. We zaten dagen achter elkaar in huis en er was geen sprake van iets om je te kunnen vermaken.

Tot er een paar jaren voorbij gingen en ik trouwde met mijn man. Aangezien mijn man al in Nederland woonde, ging ik na mijn huwelijk naar Nederland toe. Eenmaal hier aangekomen, heb ik veel meer kansen gekregen: ik heb de taal kunnen leren en geleerd en ik heb mijn rijbewijs gehaald. Ook heb ik de kans gehad om te laten zien dat vluchtelingen meer zijn dan vluchtelingen, het zijn mensen die net zo hard werken als anderen om te bereiken wat ze willen. Momenteel heb ik nog steeds genoeg kansen, zo wil ik graag verder met het volgen van een opleiding. Maar het allerbelangrijkste is dat ik mijn kinderen allemaal een goede opvoeding heb kunnen geven en hen in de juiste richting heb kunnen sturen. Ik heb ze de kans gegeven/geef ze de kans om zich te scholen, zich bezig te houden met hun hobby's en hun dromen na te jagen."

Marjam Said (17)

Naheed Said-Bahir (39)

"Ondanks dat ik er niet altijd bewust over nadenk, weet ik heel goed dat ik meer dan genoeg kansen heb (gehad) in mijn leven. Ik kom uit een heel sterk en liefdevol gezin, waarin ik altijd op steun van mijn ouders en mijn zusjes en broertje kan rekenen. Zorgen over geld en andere financiële zaken heb ik nooit gehad: er was altijd genoeg voedsel op tafel, ik doe aan sport en eens in het jaar gaan we ergens heen op vakantie. Zo kan ik waarschijnlijk nog wel doorgaan, maar de allerbelangrijkste kans in mijn leven is toch het feit dat ik naar school kan gaan. Onderwijs volgen in Nederland is verplicht en het is zoiets vanzelfsprekends dat ik soms vergeet hoe bevoorrecht ik eigenlijk ben door toch naar school te kunnen gaan. Vooral als ik hoor hoe lastig het voor mijn familie was om scholing te vinden in tijden van oorlog, besef ik dat dit een hele grote kans is. School en onderwijs bieden mij de kans om mijn dromen na te leven en te kunnen bereiken wat ik wil. Daarnaast biedt het ook de kans om op sociaal gebied nieuwe dingen te leren: ik heb nieuwe vrienden gemaakt, met verschillende soorten mensen mogen samen werken en ik heb ook geleerd welke mensen wel en niet bij mij passen. Mijn leven zit dus boordevol kansen, waar ik elke dag van mag profiteren."

**‘School en onderwijs
bieden mij de kans
om mijn dromen na
te leven en te kunnen
bereiken wat ik wil.’**

De familie Scholten

Deze drie vrouwen uit de van der Hulst, van der Veldt en Scholten familie zijn van Nederlandse afkomst en hebben ook altijd in Nederland gewoond. Eerst spreekt Riet van der Veldt, opgegroeid in Driehuis, geboren in 1938. Voor de tweede generatie spreek Anne-Marieke van der Veldt, opgegroeid in Haarlem, geboren in 1966. Als laatste spreekt Eva Scholten, opgegroeid in Oegstgeest, geboren in 2002.

Riet van der Hulst (1938)

Ik wilde vanaf kinds af aan al in het onderwijs. Ik kwam uit een onderwijzersgezin en dat was vroeger geen rijkdom. Ik was de oudste van 9 kinderen. Mijn vader wist dat ik graag het onderwijs in wilde en de U.L.O. was daar een voldoende opleiding voor. Toch heb ik altijd een beetje betreurd dat de kans om naar een algemene meisjes middelbare school te gaan heb laten liggen, maar dat neem ik niemand kwalijk. Toen ik de opleiding voor onderwijzeres wilde gaan volgen zij de pastor tegen mij dat ik beter thuis het gezin kon helpen. Mijn vader was het hier niet mee eens en vond dat ik gewoon de kans moest krijgen om de opleiding te volgen. De eerste twee jaar van de opleiding zat ik daar op het internaat, later besepte ik me dat dat een heel bedrag was voor mijn ouders, mijn vader moest alles zelf betalen. Als je naast de vier jaar ook nog het vijfde jaar van de opleiding zou volgen kon je ook op middelbare scholen les geven. Dit jaar was niet verplicht en eigenlijk hoefde het van mij niet zo, maar mijn vader stond er op dat ik dit jaar ook zou doen. Zo had ik dus alle bevoegdheid om les te geven. Ik ben heel erg dankbaar voor deze kans en de andere kansen in mijn jeugd; een muziekinstrument kunnen bespelen, op een sportvereniging zitten, lid van de bibliotheek zijn. Nu zijn deze voorzieningen vanzelfsprekend maar vroeger niet, niet iedereen had die privileges. Mijn ouders moesten elke cent omdraaien maar toch heb ik een hele goede jeugd gehad als de oudste van het gezin.

‘De belangrijkste kans vind ik dat ik ook iets terug kon doen voor mijn ouders, na alles dat zij voor mij hadden gedaan.’

Vroeger was het vanzelfsprekend dat als een vrouw zwanger werd, ze werd ontslagen. Toen mijn twee kinderen nog klein waren zijn mij toch al snel meerdere kansen aangeboden. Ik werd vaak gevraagd of ik kon invallen om les te geven. Op een gegeven moment bood de directeur van de school waar mijn man werkte mij een baan aan. Dit was erg bijzonder; er waren toen veel vrouwen die helemaal niet werkten. Ik had nog nooit lesgegeven op het voortgezet onderwijs. Ik gaf toen alleen nog les op basisscholen, maar ik wilde nooit meer terug. Vaak hoorde ik de men-

sen in mijn omgeving zeggen dat het wel veel was en of ik het allemaal wel aankon. Toch heb ik zo'n 30 jaar voor de klas gestaan. Anne-Marieke zei altijd dat ze het leuk vond dat ze een moeder had die werkte. Op deze manier kon ik mijn kinderen ook een goede jeugd geven en vele kansen bieden.

De belangrijkste kans vind ik dat ik ook iets terug kon doen voor mijn ouders, na alles dat zij voor mij hadden gedaan. Ook ben ik heel blij met de kans dat ik kan genieten van een zorgeloze oude dag.

Anne-Marieke van der Veldt (1966)

Ik heb zeker genoeg kansen gehad in mijn leven. Ik ben in een liefdevol gezin opgegroeid waarin ik wat betreft studie maar ook qua andere talenten -zoals hobby's- ik mij maximaal kon ontwikkelen. Ik had alle kansen om te doen wat ik wilde, er was nooit iets geweest dat ik wilde dat ik niet kon. Dit komt deels doordat mijn ouders mij steunden en stimuleerden, maar ook omdat er in Nederland veel kansen zijn die in andere landen niet vanzelfsprekend zijn.

De belangrijkste kansen in mijn leven waren de mogelijkheid om te kunnen studeren. Maar ook de kans die de Westerse wereld biedt om in vrijheid te kunnen leven en te zijn wie je bent.

‘De belangrijkste kansen in mijn leven waren de mogelijkheid om te kunnen studeren. Maar ook de kans die de Westerse wereld biedt om in vrijheid te kunnen leven en te zijn wie je bent.’

Eva Scholten (2002)

Tot nu toe vind ik dat ik een hele hoop kansen heb (gehad). De mogelijkheid om te kunnen studeren, lid te zijn van meerdere sportverenigingen, een muziekinstrument te kunnen bespelen, op mooie vakanties te gaan, hele liefdevolle ouders te hebben, een fijne familie en nog zoveel meer.

Mijn belangrijkste kansen tot nu toe zijn dan toch wel de kans om naar het Stedelijk Gymnasium Leiden te kunnen. De kans om zulke lieve vrienden en vriendinnen te hebben gevonden. En misschien wel een van de belangrijkste is het feit dat mijn ouders mij accepteren precies zoals ik ben, en dat ze mij ook altijd zullen supporten.

‘Het feit dat mijn ouders mij accepteren precies zoals ik ben en dat ze mij ook altijd zullen supporten is misschien wel een van mijn grootste kansen.’

Terug naar af met Thierry

Geschreven door Maud
Zonneveld

Opiniestuk

1919 is een belangrijk jaartal uit de Nederlandse geschiedenis. Al in 1883 deed Aletta Jacobs het verzoek om op de kieslijst terecht te komen. Zij voldeed aan alle eisen van het kiesrecht en had genoeg inkomen om te stemmen. Hoewel in de grondwet stond dat alle meerderjarige Nederlanders met een bepaald inkomen actief en passief kiesrecht hadden, stelde de Hoge raad toch dat "Nederlander en ingezetenen alleen slaat op mannen, anders ware dit afzonderlijk vermeld". Meer dan 30 jaar protest was er nodig om in 1919 vrouwen ook kiesrecht te vergunnen. En hiermee was Nederland nog snel! Voor vele landen in de wereld duurde dit veel langer of is het vandaag der dag nog steeds niet gebeurd. Wij mogen blij zijn dat wij in een tolerante samenleving wonen zoals die van Nederland.

Toch is het mij opgevallen dat de laatste jaren steeds meer rechts extremistische uitspraken in de media opdoemen, over onder andere vrouwen en hun rechten. Zo ook het essay van de Nederlandse FVD politicus Thierry Baudet. Het essay is een reflectie op het werk van de Franse schrijver Michel Houellebecq. Echter schemert achter deze dekmantel ook sterk de mening van Baudet zelf door, wanneer hij schrijft over individualisme, vrouwen en zaken als abortus. De uitspraken die hij doet in het essay komen namelijk sterk overeen met uitspraken van hem in andere media, zoals "Geen diersoort zo wreed als de jonge vrouw". Daarnaast vertelt Martin de Haan, de vaste vertaler van Michel Houellebecq, in een interview met de Volkskrant over hoe Baudet de woorden van Houellebecq verdraait en hem ook woorden in de mond legt. Baudet vertelt in zijn essay dus niks anders dan zijn eigen mening.

Zo schrijft hij in zijn essay over het toenemende individualisme. Voor een groot deel geeft hij hiervan de vrouwenemancipatie de schuld. Zo schrijft hij:

"Today women, from an early age, are encouraged to pursue a career and be financially independent. [...] If they continue to work full hours, building a family becomes extremely difficult, if not impossible. This is why women in the Western world increasingly tend to have fewer

children—if they even have them at all. An inevitable result of all this is the demographic decline of Europe.'

Volgens Baudet is het dus de schuld van de vrouwenemancipatie dat het geboortecijfer daalt. Doordat vrouwen 'denken' een carrière te moeten maken, zouden zij niet meer genoeg tijd hebben om voor de kinderen te zorgen. Maar wie maar enige aardrijkskunde lessen op de middelbare school heeft gehad weet dat het niet zo zit. Daling van het geboortecijfer is het resultaat van verbetering van bijvoorbeeld de economie: kinderen zijn niet meer een middel voor ouders om welzijn op hun oude dag te garanderen. Men heeft tegenwoordig namelijk een pensioen. Een andere oorzaak is verbetering van de medische zorg: betere medische zorg betekent minder kindersterfte. Men is niet meer bang dat één van hun kinderen dood gaat en krijgt dus niet méér kinderen dan nodig.

En wie zegt daarnaast dat het de taak van een vrouw is om voor de kinderen te zorgen? Vrouwen hebben de kinderen al gebaard, zouden mannen daar dan niet iets terug voor moeten doen? Nooit is bewezen dat een man niet een staat is een luier te verschonen of zijn eigen kind te verzorgen. Waarom blijft het dan toch een terugkerend thema dat alleen vrouwen dit zouden moeten doen?

Wat zou er daarnaast gebeuren als al die hard werkende vrouwen aan het aanrecht worden gezet, zoals Baudet wil? Vrouwen waarin een opleiding is geïnvesteerd? Vrouwen die gespecialiseerd zijn in wat zij doen? Zonder deze vrouwen loopt de economie en ook het bestuur van Nederland in de soep.

Ten slotte spreekt Baudet over abortus. Over hoe abortus een middel is om het individualisme van de vrouw te versterken. Wat ik ironisch vind, is dat weer een man denkt te bepalen wat goed is voor een vrouw. Wanneer een vrouw zwanger raakt, maar zich in geen enkele positie bevindt het toekomstige kind te kunnen verzorgen, dan is dat niet eerlijk voor de vrouw, maar vooral ook niet eerlijk voor het ongeboren kind. Een man kan van

een dergelijke situatie weglopen. Een vrouw kan dat niet. Of als een vrouw verkracht wordt. Dat is niet alleen traumatisch, maar zonder een optie als abortus heeft dit ook effect op de rest van het hele leven van de vrouw.

Abortus is dus niet zomaar even een beslissing om het individualisme te versterken. Abortus is een beslissing uit nood.

Het essay over het werk van Michel Houellebecq is niks anders dan een dekmantel voor Baudet's eigen mening. Dit jaar vieren wij honderd jaar vrouwenkiesrecht. Honderd jaar van staan waarvoor je in gelooft. Honderd jaar gelijke kansen. Laten we kijken naar de toekomst, en nooit meer terug gaan naar honderd jaar geleden.

'Laten we kijken naar de toekomst, en nooit meer terug gaan naar 100 jaar geleden.'

Ongelijkheid in het onderwijs

Nederland staat derde op de lijst aan de hoogst opgeleide landen. Die lijst hoort bij het jaarlijkse rapport van het World Economic Forum. Een derde van de Nederlanders tussen de 25 en 64 jaar heeft zelfs een universitair diploma tegen gemiddeld 24 procent in andere landen. Iedereen heeft recht op onderwijs, maar heeft iedereen wel gelijke kansen?

Specifieker: Hebben jongeren met een migratieachtergrond dezelfde kansen in het onderwijs als Nederlanders zonder migratieachtergrond?

Taalachterstand

In 2017 emigreerden 235 duizend mensen naar Nederland, hiervan waren er 75 duizend geëmigreerd uit niet-westerse landen vanwege oorlog of hopen op een betere toekomst in Nederland.

Wanneer migranten naar Nederland komen nemen ze hun cultuur en hun taal mee. Sommige gaan naar gesegregeerde wijken. Het gevolg is dat er weinig Nederlands wordt gesproken in hun vrije tijd. Ze hebben weinig contact met autochtone Nederlanders. Waardoor er een Nederlands taalachterstand kan ontstaan. Prof. dr. Han Entzinger, hoogleraar migratie- en integratiestudies aan de Erasmus Universiteit, heeft onderzoek gedaan naar het niveau Nederlands bij Turken en Marokkanen. Hij heeft de resultaten van zijn onderzoek in 1999 vergeleken met die van 2006. In 2006 vonden 36% van de Turken dat ze "erg goed" tot "goed" Nederlands konden praten. Terwijl dat in 1999 57% was. Hetzelfde gebeurde bij Marokkanen, een daling van 72% naar 51%. Bij beiden daalde ook de leesvaardigheid ook van 56% naar 43%. Het Sociaal en Cultureel

Planbureau (SCP) heeft hier ook onderzoek naar gedaan en ze hebben ongeveer dezelfde resultaten als prof. dr. Han Entzinger. Het Centraal Bureau voor de Statistiek bevestigt deze onderzoeken met cijfers. Van de 255031 mensen met niet-westerse migratieachtergrond heeft 58604 mensen een achterstand. 1 op de 5 mensen met een niet-westerse migratieachtergrond heeft dus een achterstand, terwijl dat bij westerse migranten 1 op de 10 is. Hieruit kunnen we dus concluderen dat migranten met een niet-westerse achtergrond vaker een achterstand hebben dan westerse migranten. Dit heeft uiteindelijk gevolgen voor de toekomst van niet-westerse migranten, aangezien ze vaker een taalachterstand hebben. Daardoor kunnen ze sneller worden afgevoerd op de arbeidsmarkt en hun kwaliteiten minder makkelijk uiten.

Naar de middelbare school

Op de basisschool blijven de prestaties van de groep met een migratieachtergrond achter. Uit het rapport 'The Resilience of Students with an Immigrant Background' van de OESO is gebleken dat leraren ook minder snel een hoog advies geven aan kinderen met een Turkse naam. Ook bij het halen van dezelfde Cito-scores zou een leerling met een migratieachtergrond in het nadeel zijn. Volgens de onderwijsinspectie is zelfs 1 op de 6 adviezen minimaal een hele schoolcategorie te laag in vergelijking met de Cito-score. Leerlingen met een migratieachtergrond komen dus relatief vaker op het vmbo terecht en daarmee ook minder vaak op het vwo. Dit is vaak moeilijk om recht te zetten als de leerlingen eenmaal op een school zitten. Het feit dat veel scholen maar één niveau aanbieden,

belemmert de doorstroom. Hierdoor gaan minder van deze jongeren ook weer studeren en dat heeft tot gevolg dat deze minder makkelijk aan een baan kunnen komen.

Vervolgopleiding

Het Nederlandse hoger onderwijs is enorm goed, maar kan iedereen hier van profiteren? Volgens een minister van Onderwijs Ingrid van Engelshoven kunnen er nog zeker stappen gezet worden op dat gebied. Zo zou het voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond lastiger en minder vanzelfsprekend zijn om te gaan studeren. Op 25 oktober 2018 stuurde de minister de brief "Toegankelijkheid en kansenongelijkheid in het hoger onderwijs" naar de Kamer. In die brief laat Van Engelshoven weten dat zij de kansenongelijkheid zoals beschreven in verscheidene rapporten onaanvaardbaar vindt.

"Uit de monitor beleidsmaatregelen blijkt bijvoorbeeld dat het uitmaakt of de student ouders heeft die hebben gestudeerd of niet, of de student een niet-westerse migratieachtergrond heeft of niet en of de student een belemmerende functiebeperking heeft of niet."
- Minister van Onderwijs, Ingrid van Engelshoven

De statistieken van het CBS geven ook veel informatie. We zien bijvoorbeeld dat een havigist met een niet-westerse migratieachtergrond structureel een hogere kans heeft om daadwerkelijk naar het hbo te gaan. Dit zou kunnen komen doordat de havigisten eigenlijk naar het vwo hadden moeten gaan, maar door ongelijke kansen bij het kiezen van de middelbare school toch havo zijn gaan doen. De vraag is dan

wel waarom deze havisten dan niet eerder zijn doorgestroomd naar het vwo.

Bij de doorstroom van het vwo naar het wetenschappelijk onderwijs zien we eigenlijk hetzelfde gebeuren. De vwo'ers met een niet-westerse migratieachtergrond hebben structureel meer kans om naar het wo te gaan.

Dit is mogelijk te verklaren als we gaan kijken naar de motieven van immigranten om naar Nederland te komen. In deze statistieken heeft iemand met minimaal één ouder uit het buitenland een migratieachtergrond. De tweede en derde generatie is hier dus niet meegenomen. De meeste immigranten die naar Nederland zijn gekomen deden dat voor een betere toekomst, niet alleen voor henzelf, maar vooral voor hun kinderen. Het is dan ook niet gek dat deze immigranten hun kinderen graag zien studeren en daar misschien druk op uitoefenen. Over het algemeen zijn deze ouders zeer gedisciplineerd en gedreven. Zij hebben namelijk hun familie en vrienden achtergelaten en willen dat niet voor niets gedaan hebben. Deze ouders hebben zelf nooit de kans gehad om te studeren en laten hun kinderen deze kans dus niet missen. Aan de andere kant zou je ook

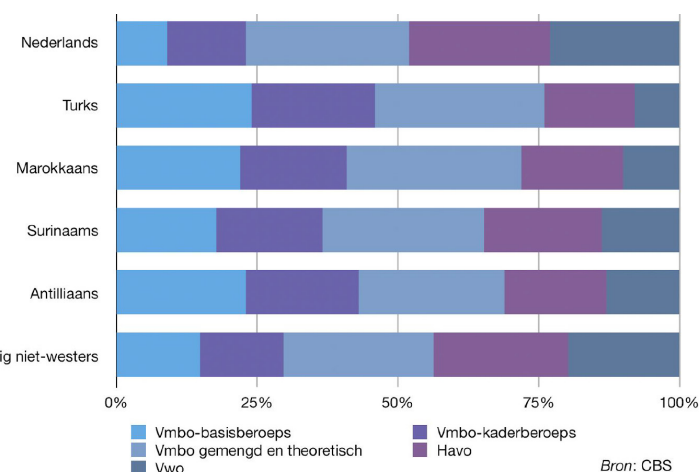
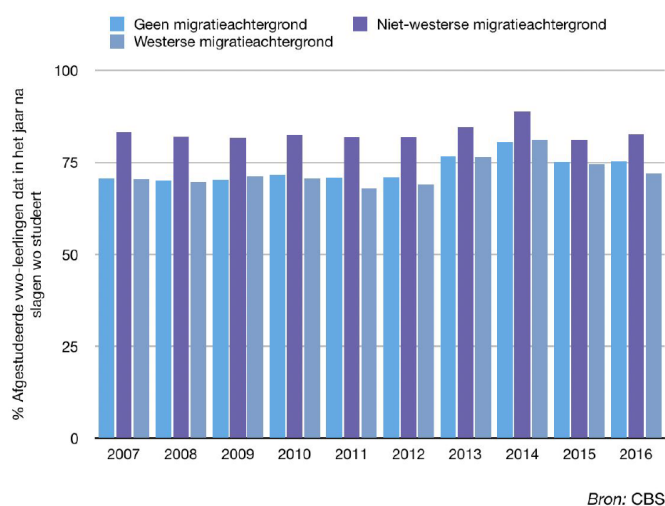
kunnen zeggen dat deze ouders het belang van studeren misschien niet kennen. Ze zijn zelf na basis onderwijs gaan werken en zouden kunnen vinden dat hun kinderen dat ook moeten doen.

Verder zorgt het sociaal leenstelsel weer voor minder gelijke kansen. Gemiddeld genomen ligt het inkomen van iemand met een niet-westerse migratieachtergrond flink onder het gemiddelde inkomen van alle Nederlanders (gestandaardiseerd 22,9 respectievelijk 31,0 duizend euro, CBS). Ouders die minder verdienen, in het bijzonder ouders die omdat ze zo weinig verdienen naar Nederland zijn gekomen, kunnen hun kinderen niet evenveel financieel ondersteunen als ouders die wel meer verdienen. Natuurlijk kan iemand dan lenen of in sommige gevallen een beurs krijgen, maar het verhoogt wel de drempel. Naast deze drempel om te studeren, zorgen de inkomensverschillen al veel eerder in de schooltijd voor ongelijke kansen. De kinderen met minder welgestelde ouders kunnen minder of geen bijles krijgen omdat daar simpelweg geen geld voor is. Andere kinderen hebben deze kans wel. Dit zorgt er voor dat een leerling die iets meer begeleiding nodig heeft een minder

hoge opleiding kan doen. Dit is zonde van de kwaliteiten van die deze leerling wel heeft, maar niet tot uiting kan brengen.

Ruimte voor verbetering

Wij concluderen dat kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond minder kansen hebben in het Nederlandse onderwijs. Het begint bij de basisschool. Daar hebben ze vaker een taalachterstand en daar zouden ze beter mee geholpen moeten worden om gelijke kansen te krijgen. Als de leerlingen vervolgens naar de middelbare school gaan zien we dat ze een lager advies krijgen dan ze aankunnen. Dit zou met al dan niet onbewuste vooroordelen van de leerkrachten te maken kunnen hebben. Zo'n jongen of meisje krijgt dan niet dezelfde kansen als iemand met een Nederlandse achtergrond. Later in de schoolcarrière lijken de kansen eerlijker, maar de meeste jongeren komen daar niet terecht. Kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond hebben dus nog steeds minder kansen in het onderwijs. Wij zien hier net als de minister nog heel verbeteringen en hopen dat de kansen in het onderwijs straks voor iedereen gelijk zijn.

Geschreven door Charlotte
Schoonhoven

Studeren is ontwikkelen, koester dat

Opiniestuk

Zihni Özdil raakte in opspraak. Media-aandacht gaat naar Klavers uitspraken, de 'karaktermoord' en het vertrek van Özdil. Het onderwerp van zijn uitspraken verdwijnt naar de achtergrond. Onterecht, want Zihni Özdil heeft niet gezegd wat hij heeft gezegd om eens een schandaal te creëren. Hij had kritiek op het leenstelsel, en dat mag serieus genomen worden. Het is een systeem dat niet werkt omdat het studenten te veel druk oplegt. De winst ten opzichte van het vorige studiefinancieringssysteem moest naar de verbetering van het onderwijs gaan. Als verbetering al direct merkbaar is voor studenten, weegt die echter niet op tegen de nadelen van het leenstelsel die studenten ervaren.

Uit een enquête die in januari 2019 gehouden is in op-

dracht van het Interstedelijk Studentenoverleg (ISO) gebleken dat veel studenten prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het huidige leenstelsel. De uitkomst van deze enquête komt voor velen niet als een verrassing. Toch lijkt er weinig te veranderen en heeft de minister recentelijk zelfs een poging gedaan om de rente op studieschulden te verhogen, wat alleen maar averechts zou werken.

Studenten hebben niet alleen last van het lenen op zich, maar ook van opgelopen prestatiedruk. Zo geldt bijvoorbeeld dat eerstejaars studenten een bindend studieadvies (BSA) moet halen om verder te mogen. Hiervoor moet een vast aantal studiepunten worden behaald. Dit aantal wisselt per universiteit, maar kan oplopen tot het maximaal haalbare aantal punten, zoals op de

Erasmus Universiteit. Iemand die het BSA niet haalt, past kennelijk niet in de studie, zo is de gedachte. Momenteel wordt er gewerkt aan een wet die het BSA verplicht naar maximaal 40 van de 60 punten haalt, om druk te verlichten. Een goede eerste stap, maar niet een eindoplossing.

Na het eerste jaar moet er nog steeds gepresteerd worden om de schuld beperkt te houden. Hoe meer vakken een student niet haalt, hoe langer hij of zij over de studie doet en hoe meer geleend geld er achteraf terugbetaald zal moeten worden. Op deze manier wordt de norm dat studenten zoveel mogelijk afstuderen binnen de door de universiteit gestelde nominale termijn. Dit nominaal studeren klinkt niet gek, maar in praktijk zorgt het ervoor dat studenten minder tijd

Zihni Özdil

hebben voor andere dingen. Een extra keuzevak, werkervaring opdoen, naar het buitenland, juist dat is in deze levensfase van belang voor een bredere ontwikkeling. Als studenten die dingen echter willen doen, moeten ze rekening houden met een oplopende studieschuld. De kans op verbreding en ontwikkeling is meer schijn dan werkelijkheid in een stelsel waarin nominaal studeren haast noodzakelijk is.

Voor studenten met minder kapitaalcrachtige ouders komt daar nog een financieel aspect bovenop. Zij kunnen aanspraak maken op een aanvullende beurs; een mooi idee om te zorgen dat ook die jongeren de kans krijgen om te studeren, maar er zit een keerzijde aan: Een student die van deze beurs gebruik wil maken, kan dat slechts doen voor de nominale studieduur. Deze

studenten worden zo toch benadeeld. Waar een andere student nog wel een steuntje in de rug kan krijgen van ouders en er een jaar langer over kan doen als dat echt nodig is, heeft deze student geen andere keuze dan een grotere lening aan te gaan. Daardoor zijn de mogelijkheden voor verbreding voor deze student beperkter. In dit systeem heeft de minder bedeelde student dus al voor de start een 1-0 achterstand.

De combinatie van hoge prestatiedruk, onder andere in de vorm van een streng BSA, én dit leenstelsel werkt beperkend op de kansen van talentvolle jongeren. Om dit probleem op te lossen zullen er stevige aanpassingen moeten worden gedaan, bij voorkeur in zowel het BSA als het leenstelsel. Haal bijvoorbeeld studenten die niet in de studie

passen er al uit vóór het eerste jaar door goede scan en matching, waardoor het BSA minder streng of minder bindend kan worden gemaakt. Leg niet de nadruk op nominaal studeren, maar combineer studie met ontwikkeling. Werk aan de aanvullende beurs, maak geld beschikbaar, pas het leenstelsel aan. Aan mogelijkheden voor verbetering is geen gebrek.

Of Özdil het handig heeft aangepakt is sterk de vraag, maar hij heeft wel degelijk de hoognodige kritiek geleverd. Over iets meer dan een jaar wil ik gaan studeren. Het zou mooi zijn als er voor die tijd iets met Özdil's kritiek is gedaan.

Iets ouder, maar zeker niet nutteloos

Geschreven door
Menno Verhoef

Opiniestuk

Ze zijn vaker ziek, kunnen zich moeilijk aanpassen aan veranderingen en kunnen lastig onderweg met leidinggevend. Dit zijn slechts een paar redenen waarom werkgevers ervoor kiezen om weinig 'ouderen' (45-plussers) aan te nemen. Deze aannames zijn echter volkomen onterecht. Oudere werknemers kunnen juist wel wat toevoegen aan een bedrijf, misschien zelfs meer dan jongere werknemers. Maar voorlopig willen werkgevers er nog niet aan.

Het probleem

In Nederland is een groot deel van de ouderen werkloos. Vergeleken met andere landen staat Nederland zelfs bovenaan op het lijstje van het percentage langdu-

rige oudere werkloosheid, met een percentage van boven de 40 (Bron: Eurostat). Van de 45-plussers die werkloos zijn, heeft 60 procent na een jaar nog steeds geen werk, en van de 55-plussers is dat zelfs 70 procent. Dit laat duidelijk zien dat er veel problemen zijn rond het aannemen van ouderen.

Er zijn een aantal redenen die werkgevers aanhalen waarom zij geen oudere werkzoekenden aannemen. Veel van die redenen zijn echter onderbuikgevoelens. Zo zouden ouderen minder productief zijn, meer last hebben van ziektes, minder goed met technologie om kunnen gaan en te duur zijn. Maar het idee dat ouderen minder productief zouden zijn gaat vrijwel alleen op voor fysiek werk. En

de slechte omgang met technologie zou verbeterd kunnen worden door middel van extra cursussen. Dat ouderen te duur zijn, betaalt zich terug door hun grotere ervaring in hun vakgebied. Dit argument gaat tevens niet op omdat er veel gevallen zijn gemeld waarbij oudere sollicitanten bereid zijn om voor een lager loon dan gewenst te gaan werken, en alsnog worden afgewezen. En wat misschien voor de meeste huiverigheid zorgt bij werkgevers is dat ouderen vaker en langer ziek zijn dan jongere werknemers, en dan wel doorbetaald moeten worden.

En dan nog iets: doordat werkende ouderen bang zijn om niet aangenomen te worden, durven zij geen ontslag te nemen bij hun huidige werkgever en blijven daar dus

lang werkzaam. Dit zorgt ervoor dat de werkgever op zijn beurt huiverig wordt om ouderen aan te nemen, omdat zij nog lang onder contract blijven staan en doorbetaald moeten worden bij hun (meer voorkomende) ziekteverzuim. Zo ontstaat er een vicieuze cirkel waarbij ouderen steeds minder aangenomen worden.

Huidige regelgeving

De regelgeving rondom leeftijdsdiscriminatie staat in de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid (WGBL). Hierin staat dat zowel directe als indirecte discriminatie op basis van leeftijd niet is toegestaan. Met direct wordt hier bedoeld dat er duidelijke leeftijdsgrenzen worden aangegeven, en met indirect worden termen die verwijzen naar leeftijden bedoeld (denk aan woorden als 'beginner'). Desalniettemin wordt er nog steeds veel gediscrimineerd op leeftijd. Volgens onderzoek van het College voor de Rechten van de Mens werd in 40.000 tot 60.000 gevallen van de 1,8 miljoen onverzochte vacatures zowel directe als indirecte leeftijdsdiscriminatie aangetroffen.

Oplossingen

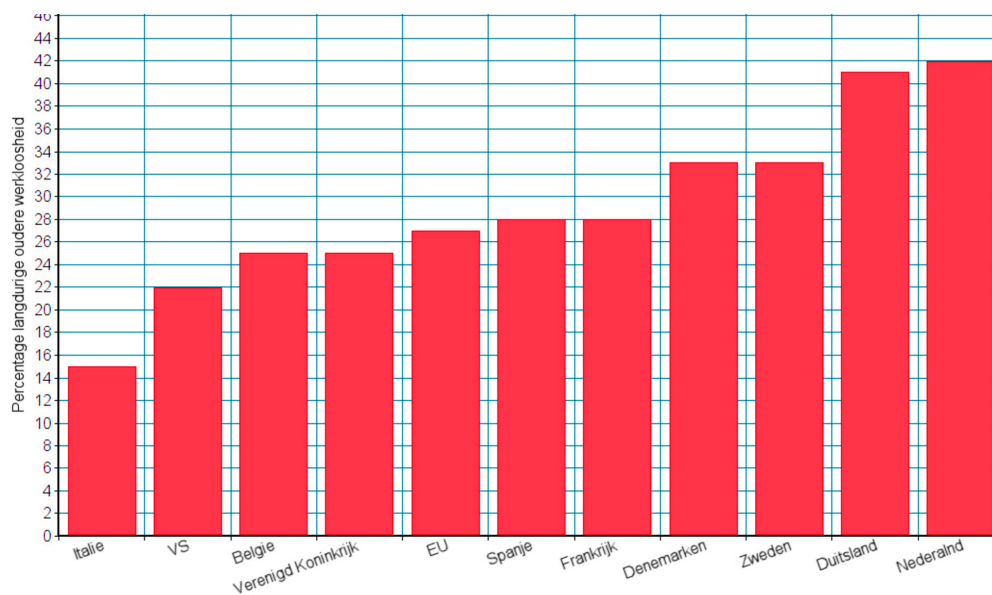
De overheid heeft al maatregelen genomen om leeftijdsdiscriminatie tegen te gaan. Ze geeft bijvoorbeeld subsidie aan bedrijven als ze iemand van boven de 56 jaar aannemen. Dit voelt echter raar, omdat door deze maatregel het lijkt alsof de overheid zelf ook vindt dat er iets mis is met ouderen. Een andere maatregel van de overheid was de AOW-leeftijd opkrikken naar 67 jaar, met onder andere de gedachte dat bedrijven dan meer ouderen aan zouden nemen als ze langer bij hun bedrijf zouden blijven werken. Deze maatregel had echter niet het gewenste effect. Sterker nog, ouderen blijven hierdoor nog langer werkloos tot ze de AOW-leeftijd hebben bereikt en met pensioen kunnen.

Maar wat zijn dan wel werkende oplossingen? Ouderen zouden bijvoorbeeld naar de rechter kunnen stappen, als zij een sterk vermoeden hebben van leeftijdsdiscriminatie bij hun sollicitatie, zoals dat in de Verenigde Staten al gebeurt. Dit heeft een afschrikkende werking op bedrijven, zodat zij in de toekomst waarschijnlijk niet meer op leeftijd durven te discrimineren.

Een andere oplossing, die eveneens uit de Verenigde Staten komt, is om alleen relevante info op je cv te vermelden, zoals je opleiding en werkervaring. Eigenschappen als leeftijd, geslacht en afkomst worden niet vermeld, om discriminatie te voorkomen.

De grootste verantwoordelijkheid ligt echter bij de politiek. Zij moeten inmiddels wel doorhebben dat er veel ervaren ouderen werkloos op de bank zitten en moeilijk kunnen rondkomen, terwijl ze nog makkelijk jaren door zouden kunnen en willen werken. Het zou niet mogelijk moeten zijn dat mensen al op 45-jarige leeftijd, op de helft van hun leven, door bedrijven niet meer geschikt worden geacht voor een positie binnen hun bedrijf omdat ze te oud zouden zijn. De politiek zou de regels rondom leeftijdsdiscriminatie flink moeten aanscherpen, en bedrijven die deze regels overtreden beboeten. We zouden net zo tegen leeftijdsdiscriminatie moeten aankijken als tegen discriminatie op basis van ras of geslacht. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat dit probleem voorgoed de das wordt omgedaan.

Percentage langdurige oudere werkloosheid, Bron: Eurostat (2014) en OESO voor de VS (2013)

Het nieuwe immigratiemodel

Opiniestuk

Geschreven door Lars Terluin

Als onderdeel van de EU volgen wij het migratiebeleid van de EU. Er is echter in Australië een ander stelsel dat volgens een groeiende groep mensen als beter wordt beschouwd. Dit model houdt in dat de regering in Canberra volledige controle heeft over aan wie ze een verblijfsvergunning geven. Om te mogen immigreren dit prachtige land, moet je een minstens 65 punten halen op een test, meteen maximum aantal punten van 130. Hierin krijg je punten voor tien criteria, zoals leeftijd, opleiding, werkervaring en taalvaardigheid. Alleen wanneer je genoeg punten haalt kun je asiel aanvragen. Nadat je genoeg punten hebt, moet je ook nog zelf betalen voor de administratieve kosten. Mensen die illegaal naar Australië oversteken worden altijd weer uitgezet. Europa praat nu over de mogelijkheid dit model zelf toe te passen, maar is dat een goed idee en is dit systeem wel eerlijk?

Het systeem in Australië klinkt als een prachtig idee. 65 punten uit de 130 klinkt eerlijk. Als we kijken naar een kind uit Nederland een universitaire studie heeft gedaan, zal deze zo'n 24 jaar oud zijn, een master hebben en goed zijn in Engels. Dat zijn dan 30 punten voor leeftijd, 15 punten voor opleiding en 20 punten voor het Engels niveau. Dat zijn al de 65 punten die nodig zijn. Dit is echter voor veel mensen niet de realiteit. Zelfs in Nederland halen maar zo'n 30 procent van de inwoners een Hbo-diploma of hoger. Er zijn echter meer manieren om punten te krijgen.

Wanneer we kijken naar de gemiddelde Nederlander, zal deze een HAVO, VWO of MBO 2-4 diploma hebben, ongeveer 42 jaar oud zijn en gemiddeld zijn in Engels. Dit zou hem of haar 15 punten voor leeftijd, 10 punten voor opleiding en 10 punten voor Engels niveau geven.

Wel zou hij of zij 15 punten krijgen voor werkniveau, maar die 60 punten zijn niet genoeg. Je kan wel met een tijdelijk visa al werkervaring opdoen en met een Engels cursus je taalniveau omhoog halen. Met deze twee dingen wordt het puntenaantal opeens verhoogd naar 80, wat ruim genoeg is.

Arme mensen hebben het wel moeilijker. In arme landen hebben ze niet altijd dezelfde kansen als in Nederland. De meeste aanvragen uit arme landen komen van jonge mensen, die weg willen van de armoede. Hun leeftijd zorgt al voor 25 of 30 punten. Ook kunnen ze met een Engels cursus en een redelijke opleiding nog 20 en 10 punten scoren. Met een tijdelijk visum kun je wel al werkervaring opdoen. Met 1 jaar in Australië werken kun je alweer 10 punten extra krijgen, wat je boven die grens van 65 krijgt.

In Australië is het verplicht om zelf de proceskosten van de aanvraag te vergoeden. Dit komt neer op \$3.755. Dit is best veel geld, maar vaak is geld niet het probleem voor illegale immigranten. Deze proberen met mensensmokkelaars het land in te komen, maar dit kost al gauw €1500, wat \$2500 is. Omdat de kosten zelf worden betaald zal de overheid veel minder geld verliezen aan immigranten. We zien dus dat veel mensen een verblijfsvergunning kunnen aanvragen, zolang ze hun best doen.

Dit beleid heeft meer voordelen. Wat er in Australië gebeurt, is dat elke illegale immigrant gewoon teruggestuurd worden en geen verblijfsvergunning kunnen aanvragen. Dit zorgt ervoor dat mensensmokkel wordt ontmoedigd, aangezien er geen kans op succes is. Als we dit systeem vergelijken met het systeem in de EU zien we dat er veel voordelen zijn. Mensensmokkel is in de Middellandse zee een groot pro-

bleem en elk jaar sterven er duizenden mensen bij mislukte pogingen om naar Europa over te steken.

Als we het Australische beleid in Europa gaan toepassen zullen er veel voordelen zijn. Het puntensysteem zal aangepast moeten worden naar Europese maatstaven, maar zou ervoor zorgen dat veel immigranten succesvolle integreren in hun nieuwe samenleving. Het is duidelijk wat de regels zijn voor het aanvragen van een verblijfsvergunning. Het terugsturen van illegalen immigranten zal zorgen voor minder doden op de Middellandse zee en het aantal illegalen in Europa verminderen. Dat er minder illegalen zijn en dat de mensen die komen al goed voorbereid zullen zijn op hun nieuwe omgeving zal het stigma tegen immigranten ook verdwijnen. Ze voegen immers iets toe aan de maatschappij. De betere integratiekansen zorgen ook voor minder criminaliteit van immigranten, omdat ze zich gewenst voelen, wat weer helpt het stigma tegen te gaan.

Zelfs dit immigratiebeleid geeft niet iedereen dezelfde kansen, maar dat is ook niet wat we van een immigratiebeleid zouden moeten vragen. Natuurlijk probeert een staat het zo eerlijk mogelijk te maken, maar een land kan moeilijk iedereen een verblijfsvergunning geven en je hoopt dat de immigranten zo goed mogelijk integreren. Dit systeem is echter het humanste en eerlijkste systeem op dit moment. Daarom zou Europa er zeker goed aan doen dit systeem over te nemen van de Australiërs.

Vluchtelingen over de Middellandse Zee

Een uitgelezen kans

Opiniestuk

Geschreven door Levi Ari Pronk

Het is, op zijn zachtst gezegd, ironisch hoe rechtse politici, zoals Baudet en Wilders, verlangen naar de Gouden Eeuw, terwijl ze tegelijkertijd zo'n strikt immigratiebeleid eisen. Onze Gouden Eeuw werd namelijk niet alleen gekenmerkt door grote economische successen, maar ook door een beleid dat voor die tijd bijzonder tolerant was. Nederland was hét land van de ware vrijheid. In ons land kregen migranten veel kansen. Dit fenomeen was uitzonderlijk in een Europa, waarin vrijwel alle andere landen groepen mensen onderdrukten. Ons economische succes in die tijd valt dan ook niet per toeval samen met onze hoge tolerantie voor migranten. Sterker nog: het succes is onlosmakelijk verbonden aan de aanpak die we toen hadden. De laatste decennia heeft deze gouden tactiek echter plaats moeten maken voor een denkbeeld dat in hoge mate ingegeven is door ethocentrisme en nationalisme. Zoals eerder genoemd, willen rechtse leiders graag een veel strengere politiek zien die meer op het binnenland gericht is. De komst van dit isolerende beleid is zowel in sociaal als in economisch opzicht een slechte zaak.

Tegenstanders van een

vrijer immigratiebeleid voeren vaak aan dat Nederlanders minder arbeidsmogelijkheden zullen hebben door de komst van immigranten. Het begrip waar we hier naar kijken, heet verdringing. Verdringing op de arbeidsmarkt is een concept dat te maken heeft met de negatieve gevolgen die een groep werkenden ervaart door de toename in het arbeidsaanbod van een andere groep. In Nederland is er echter nauwelijks sprake van verdringing. Uit onderzoek van het Centraal Planbureau en het Sociaal en Cultureel Planbureau (CPB & SCP. (2018). Verdringing op de arbeidsmarkt) blijkt dat er vrijwel geen negatieve effecten ontstaan door migratie. Als er wel negatieve effecten voor een groep werkenden ontstaan, is dit maar op korte termijn. Daarnaast moeten we één feit onder ogen zien: Nederland vergrijsst. Dit onvermijdelijke verschijnsel brengt ook de nodige gevolgen met zich mee, zoals een arbeidsmarkt waar steeds minder vacatures vervuld kunnen worden. In een tijd als deze zouden we dus juist moeten staan springen om extra arbeidskrachten.

Laten we vervolgens even terugkomen op ons voorbeeld uit de Gouden Eeuw. Wat is de reden

waarom onze wijze van handelen destijds zo succesvol was? Het sleutelwoord hier is diversiteit. Een diverse samenstelling van de bevolking in combinatie met een tolerante opstelling heeft ons ver gebracht. Met immigranten komen namelijk nieuwe kennis en verfrissende kracht. "E pluribus unum", uit velen één, was lange tijd het motto van de Verenigde Staten, de grootste economische en politieke macht ter wereld. De Noord-Amerikaanse grootmacht had echter nooit kunnen bestaan zonder haar vluchtelingen en 'gelukzoekers' die het land opgebouwd hebben. Hoe moeilijk we het ook vinden om te geloven, diversiteit brengt een land verder.

Hier staat alleen wel tegenover dat we een goed integratiebeleid hebben. Hoe meer kansen we bieden aan migranten, hoe meer sociale cohesie er zal zijn. Vergelijk het met een kind dat in een nieuwe klas komt. Het kind zal veel sneller kunnen integreren, als het mee mag spelen met de andere kinderen op het schoolplein. Ook een bloemetje kan pas ontpoppen, als je het voldoende water geeft. We kunnen moeilijk deelname verwachten van migranten wanneer we ze niet eens helpen. Het is toch echt makkelijk-

‘E pluribus unum’

Jan Steen, *Adolf en Catharina Croeser aan de Oude Delft*, Rijksmuseum, 1655

ker voor nieuwe Nederlanders om de taal te leren, als we ze hierbij helpen. Als we migranten kansen bieden, slaan we twee vliegen in één klap. Ze leren enerzijds makkelijker de taal en betalen anderzijds belasting en dragen zo bij aan de maatschappij. Op deze manier bieden zij ons ook een kans.

Kansen bieden aan migranten moeten we dus niet zien als een eventuele, maar eerder als een essentiële strategie voor Nederland. Om Nederland in de toekomst op alle vlakken aantrekkelijk te houden, zullen we moeten blijven investeren in een dynamische koers die kansen biedt aan nieuwe Nederlanders. Alleen op die manier kunnen we de Nieuwe Gouden Eeuw bereiken waar Wilders en Baudet zo erg naar verlangen.

Elke mening een gelijke kans

Geschreven door Yoeri Veltink

Als we het hebben over kansen praat men vaak over gelijke kansen op basis van afkomst of geslacht. De kans om zelf een mening te ontwikkelen en te mogen uiten ongeacht hoe populair die mening is, wordt vaak vergeten. Ik wil in mijn column graag teruggrijpen op het gedoe rond het essay van Thierry Baudet ten tijde van de Europese verkiezingen.

Baudet snijdt in zijn essay een zeer belangrijk thema aan waar je politici niet vaak over hoort. Namelijk de doorgedraaide individualisering van het westen. In het essay

wordt aan de hand van het oeuvre van Michel Houellebecq beschreven hoe het streven naar steeds meer individualiteit uiteindelijk leidt tot doelloosheid en betekenisloosheid in het leven. Verder schrijft Baudet in zijn essay dat het socialisme en liberalisme beide emancipatiebewegingen zijn die die individualisering faciliteren.

Juist in een progressief politiek klimaat zoals in Nederland heerst zou het dus belangrijk zijn om een derde geluid te horen dat op sociaal-culturele thema's een veel conservatiever standpunt durft in te nemen. Ironisch genoeg trekt Baudet zijn woorden heel snel terug zodra er kritische geluiden klinken vanuit de media.

Terwijl hij zegt met zijn essay een maatschappelijk debat los te willen maken lijkt zijn essay eerder een soort laffe actie te zijn geworden om even snel aandacht te pakken voor de Europese verkiezingen. Baudet zelf is echter niet de

Column

enige die verweten kan worden voor het terugtrekken van zijn woorden. Het politiek correcte klimaat dat door de media wordt gecreëerd draagt namelijk bij aan het steeds eenzijdiger worden van 'acceptabele meningen'.

Je ziet namelijk dat zelfs de mainstream media kanalen die zichzelf als 'rechts' categoriseren over het algemeen een progressief geluid uitdragen en politici als Baudet op het matje roepen als zijn mening 'te extreem' is. De volgende ochtend zit Baudet namelijk bij WNL in de studio en beweert hij volledig achter individualiteit te staan.

Of je het nou eens bent met de mening van Baudet of niet, iedereen kan inzien dat het onderdrukken van meningen die buiten de algemeen geaccepteerde ideeën vallen schadelijk is voor het behouden van intellectuele diversiteit in een democratie.

Nexit

Geschreven door Roosmarijn Swinkels

De Nexit, persoonlijk moet ik altijd heel hard lachen om het idee dat Nederland uit de EU zou willen. "Wij verhuizen naar een ander land als Nederland de EU verlaat" was de eerste reactie van mijn vader toen hij hoorde dat er partijen pro-Nexit zijn. Gelukkig is inmiddels uit onderzoek gebleken dat 64% van de Nederlandse bevolking geen Nexit wilt omdat zij beseft dat wij erg afhankelijk zijn van onze geliefde buurlanden. Helaas biedt dit mij geen zekerheid dat ik hier gezellig kan blijven wonen; de laatste tijd hebben de politieke leiders namelijk moeite met naar het volk luisteren. Volgens bepaalde politieke leiders zou de Nexit voor meer vrijheid en een betere welvaart zorgen. Maar uit onderzoek blijkt dus dat wij die kans op onafhankelijk helemaal niet willen; de politici denken dat het volk bepaalde kansen en vrijheden wil terwijl wij liever gewoon zeker-

heid willen. Verder is het ook erg prettig om niet in de file te hoeven staan bij de grensovergang als je lekker op vakantie gaat naar Italië. Een referendum over de Nexit lijkt mij al helemaal geen goed idee. Referenda zoals ze nu zijn vormgegeven vind ik verschrikkelijk: een groot deel van de bevolking heeft geen idee waar het over gaat en neemt dan terecht ook niet de moeite om te stemmen. Vervolgens komt uit zo'n stemming dan een uitslag die de politici volledig links laten liggen. Dit vind ik dan ook weer raar; als je onze mening niet wilt horen en volgen waarom zou je dan een referendum houden? Maar volgens de politici moeten wij de kans hebben om onze mening te uiten. Maar ja, wat hebben we aan die kans als onze meningen op vooral op desinformatie en fake-nieuws gebaseerd zijn en er toch niet naar ze geluisterd wordt. Waar de politici overigens ook niet naar luisteren is de klimaatmars van de vele jongeren van over de hele wereld. Ik ben

Column

het volledig eens met het feit dat wij onze toekomstige generaties de kans moeten geven om normaal te leven zonder dat de hele wereld onder water staat en je met luchtmaskers moet rondlopen. Helaas zie je hier dat de, vooral, oude witte mannen zich geen zorgen maken om de kansen van generaties na hen. Ergens snap ik dat ook wel want vergeleken met de jeugd hebben zij ook niet meer zo lang te leven dus minder last van de klimaatverandering. Toch wilt het grootste deel van de bevolking wél dat er een strenger klimaatbeleid komt. Je zou denken dat onze leiders wel naar de wil van het volk luisteren aangezien dit hun taak is maar dit blijkt niet het geval. Hoe kan het nou dat deze groep volksvertegenwoordigers het grotere deel van de bevolking niet vertegenwoordigen en niet naar hun wensen luisteren?

Blank, blond en blauwe ogen

Geschreven door Lars Onstenk

Gisteravond reed ik terug met de trein vanaf Amsterdam centraal naar Leiden centraal. Op zoek naar een leeg plekje kijk ik een beetje rond tot ik er eentje vindt. Links van me zit een man met een donkere huidskleur met van die dreadlocks. Tegenover mij is een wat oudere blanke man een boek aan het lezen. Ik besluit een gesprek te beginnen met de blanke man. Ondertussen kijk ik verder de trein in en zie ik meer buitenlanders, zoals de man naast mij. Buitenlanders? Hoorde ik mezelf denken. Dus wanneer je er anders uitziet dan de typische Nederlander, Blank, blond en blauwe ogen. Ben je een buitenlander? Ik betrapte mezelf erop een vooroordeel van mensen te hebben, op basis van hun uiterlijk. Alsof uiterlijke kenmerken bepalen of je een Nederlander bent.

Vooroordelen hebben over mensen komt dagelijks voor. Het onderbewustzijn van mensen zorgt ervoor dat wij iedereen in hokjes plaatsen op basis van uiterlijk. Maar wanneer dit al voorkomt in de trein. Bij hoeveel mensen komt het dan voor op cruciale momenten? Momenten zoals sollicitaties of wanneer er op de basisschool een advies wordt gegeven. Deze vooroordelen beïnvloeden de kansen. Ik heb hier zelf nooit mee te maken gehad, want ja ik ben blank, blond en heb blauwe ogen. Maar het hoort niet zo te zijn dat door deze uiterlijke kenmerken de kansen voor het oprapen liggen. De kansen die ik krijg benut ik allesbehalve goed. Ik weet dan ook zeker dat 50% van de Nederlanders mijn kansen beter benut zou hebben. Niet alleen de typische Nederlanders. Maar iedereen met een Nederlands paspoort, een

Column

Nederlander dus. Maar wat gebeurt er nu in Nederland, de typische Nederlanders krijgen meer kansen. Hoe slecht ze er ook mee omgaan. Terwijl er vaak mensen zijn die veel beter met deze kansen om zouden gaan, maar deze kansen niet krijgen. De vooroordelen van de mensen zorgen ervoor dat kansen niet bij de juiste personen terecht komen.

Wanneer ik de trein uitstap op Leiden centraal besluit ik de donkere man met dreadlocks naast me ook "gewoon" een kans te geven. Vervolgens spreek ik hem aan en begonnen we te praten. Uiteindelijk wisselen we zelfs telefoonnummers uit en ondertussen zijn we al jaren vrienden. Dat allemaal door mijn vooroordeel aan de kant te zetten.

Verbreed je horizon

Column

Geschreven door Amber de Nooij

Avondeten bij een familie, die je totaal niet kent en woorden horen uit een taal, die je niet spreekt. Voor velen zal dit geen bekende situatie zijn. Zo begint echter wel het 'maatjesproject'. Dit project is een maatschappelijke stage, waarbij vijfdeklassers een jaar lang activiteiten met een basisschoolleerling ondernemen. De kinderen van deze basisschool hebben een buitenlandse afkomst en hun ouders hebben niet zo veel geld te besteden. Hierdoor komen deze kinderen niet veel buiten hun buurt.

Vanuit het perspectief van het kind ga je misschien slechts 'leuke dingen' met elkaar doen. Er zit echter veel meer in. Zo krijgt het kind onbewust meer mee van de Nederlandse cultuur. Het doel is om zijn horizon te verbreden en hem enthousiast te maken om zich

in nieuwe dingen te verdiepen. Zelf heb ik mijn maatje nieuwe ervaringen op laten doen, door onder andere naar een theatervoorstelling te gaan en graffiti te spuiten. Hierbij ging hij voor het eerst met de trein. Dat lijkt misschien niets, maar voor deze jongen was dat heel bijzonder.

Daarnaast heb ik mijn maatje meegenomen naar plekjes in de buurt, waar hij nog niet is geweest. Zo zijn we naar een parkje gegaan om basketbal te spelen. Ondanks dat het zo'n simpele activiteit is, heeft hij er vanuit mijn kijk op er echt een nieuwe ervaring bij. Hij vertelde na afloop zelfs, dat hij met zijn broer nog eens naar dit parkje wilde en dat hij van plan is om op basketbal te gaan. Zijn wereld is hopelijk verrijkt en op deze manier verwacht ik, dat hij nieuwsgierig is naar wat er verder voor hem te

bieden valt.

Hiernaast bestaat er echter een hele andere kant aan dit verhaal. Wat niet vergeten moet worden, is dat je als maatje van zo'n kind ook op allerlei gebieden kansen krijgt. Dit wordt misschien snel over het hoofd gezien. Bij het regelen van de diverse activiteiten zijn het tonen van verantwoordelijkheid en sociale vaardigheden van belang. Gezien het feit dat je als maatje zelf alles moet regelen en afspraken maakt met de ouders, draag je een grote verantwoordelijkheid. Je moet er bijvoorbeeld voor zorgen dat het kind weer op tijd thuis is. Het sociale aspect is tevens heel breed. Zo kun je leren van het regelen van de activiteiten en het doen van reserveringen. Maar ook al het bellen met de ouders om afspraken te maken is leerzaam. Al helemaal omdat niet

alle ouders zo goed Nederlands kunnen. Dit betekent dus dat je duidelijk moet communiceren. Daarnaast moet je natuurlijk goed met je maatje kunnen omgaan en je maatje kunnen vermaken. Overigens ben ik meer te weten gekomen over de Marokkaanse cultuur door het horen van al zijn verhalen over familie in Marokko en over Marokkaanse bruiloften. Het zijn de kleine dingetjes die je beeld toch vergroten.

Aan allebei de kanten zijn er dus kansen. Voor hem was dat meer van de wereld te zien, nieuwe ervaringen opdoen. Voor mij als maatje, heb ik de kans gehad om bijvoorbeeld om te leren gaan met mijn sociale angsten. Ik ben ervan overtuigd dat iedereen nieuwe vaardigheden verkrijgt door aan het maatjesproject mee te doen.

‘Hij vertelde na afloop zelfs, dat hij met zijn broer nog eens naar dit parkje wilde en dat hij van plan is om op basketbal te gaan.’

Kansen van vluchtelingen: vroeger en nu

Geschreven door Simón Campos Ponce & Emma Mulder

Op 11 september 1973 vond er een staatsgreep in Chili plaats onder leiding van generaal Augusto Pinochet. De toenmalige president Salvador Allende kwam hierbij om en zijn socialistische democratie maakte plaats voor een neo-liberalistische dictatuur. Het bewind van Pinochet staat bekend als een gewelddadig bewind. Zo zijn er

Waarom bent u naar Nederland gevlucht?

Mijn familie had politieke problemen met het bestuur van Pinochet. Wij waren voorstander van de socialistische partij van Allende. Één middag zijn er militairen ons huis binnengevallen, ze waren een razzia aan het houden en waren op zoek naar wapens die wij niet hadden. Ze hebben het hele huis verwoest, je kon vanaf de tweede verdieping de hele eerste verdieping zien. Op 12 september, de dag na de staatsgreep van Pinochet werd de universiteit waar ik werkte gebombardeed. Alle linkse docenten die bij de universiteit werkten werden opgepakt, Chili was dus niet meer veilig voor ons en we moesten vluchten. We hebben een tijd lang ondergedoken gezeten bij familie en vrienden. Via een collega van de universiteit kwamen we terecht in het huis van de finse landbouwattaché, dat is een functie bij de ambassade. Hier konden we echter niet lang blijven, maar via hem hoorde ik dat de nederlandse ambassade zijn deuren opende voor vluchtelingen en deze ambassade heeft ons toen een vluchtelingenstatus gegeven.

terwijl hij regeerde naar schatting drieduizend mensen vermoord, 130.000 mensen opgepakt en tienduizenden mensen gemarteld. Het regime van Pinochet heeft voor een grote stroom politieke vluchtelingen gezorgd, waaronder Pedro Araya (85 jaar). Hij vluchtte in 1973 met zijn gezin naar Nederland. Hij woont nu al 46 jaar in Nederland,

Hoe verliep uw proces van Chili naar Nederland?

Wij zijn uitgenodigd om als vluchteling naar Nederland te komen voor bescherming. Ik heb twee maanden in Nederland in een zeemanshuis gezeten. Dit was een tijdelijke verblijfplaats voor zeelieden. Op 24 december 1973 zijn mijn vrouw en dochters ook aangekomen in Nederland. We werden met het hele gezin opgevangen in een hotel in Amsterdam, waar ook andere Chilezen zaten. Hier hebben we zeven maanden gewoond. In juni 1974 werd ons een huis in Den Haag toegewezen. Hier moesten we gewoon huur betalen, maar het was gelukkig niet duur. Wij zijn 37 jaar in dit huis blijven wonen.

Wat voor vak gaf u op de universiteit? En wat voor werk deed uw vrouw?

Ik gaf les in elektrotechniek, mijn vrouw was basisschooljuf. Ik vertelde niet over mijn linkse overtuigingen wanneer ik les gaf, maar desondanks kon ik daar niet blijven

maar hoe is zijn reis van Chili naar Nederland verlopen en hoe kijkt hij terug op de vluchtelingenhulp? In een interview legt hij dit uit en vertelt over de kansen die hij in Nederland heeft gekregen.

Interview

werken onder het gezag van Pinochet. Ook mijn vrouw was niet veilig op haar werk. Ze gaf les op een basisschool in een krottenwijk. Hier werden elke week razzia's gehouden en werden ook de leraren ondervraagd wat ze de jonge kinderen leerden. De conciërge op deze school is opgepakt vanwege zijn linkse overtuigingen.

Heeft u in Nederland wat gehad aan uw opleiding in Chili, of moest u opnieuw beginnen in Nederland?

Voordat ik les elektrotechniek begon te geven aan de universiteit was ik ingenieur. Ik heb dit beroep in Nederland weer kunnen oppakken gelukkig. Mijn vrouw was basisschoollerares in Chili en is in Nederland bij een crèche gaan werken tot haar pensioen. We hadden dus allebei het geluk dat we werk binnen ons vakgebied konden blijven doen.

Foto van Pedro met zijn vrouw, Olga Navia, en hun twee kinderen

Krantenartikel uit 1973 over de Chileense vluchtelingen, rechts staat Pedro Araya

‘Ze hebben het hele huis verwoest, je kon vanaf de tweede verdieping de hele eerste verdieping zien.’

Hoe werden jullie in Nederland ontvangen?

Omdat we bij de Nederlandse ambassade in Chili als vluchteling erkend waren was het voor ons heel makkelijk om een verblijfsvergunning te krijgen. Twee dagen nadat we in Nederland zijn aangekomen hebben we onze officiële verblijfsvergunning gekregen. We hadden op dat moment geen Chileens paspoort en ook geen Nederlands paspoort, dus kregen we toen een vluchtelingenpaspoort van de VN voor bijna 10 jaar. Toen we een huis toegewezen kregen, kregen we ook geld van de regering om meubels te kopen. Ook kregen we Nederlands les van vrijwilligers. Door de Nederlandse bevolking werden we goed ontvangen. Ze begrepen dat we ons eigen land moesten ontvluchten. De vluchtelingenproblematiek was toen nog veel minder en er was dus ook veel minder kritiek op vluchtelingen dan er nu is.

Heeft u nog contact met familie in Chili?

Het was moeilijk om contact te houden met hen. Bellen was extreem duur en brieven kwamen niet aan. Toen ik al in Nederland zat en mijn vrouw nog in Chili heb ik vele brieven gestuurd, die allemaal op mysterieuze wijze nooit zijn aangekomen.

Wat vind u van de Nederlandse aanpak van het asielzoekers vraagstuk? Vind u dat de Nederlandse overheid genoeg doet voor de opvang en integratie van asielzoekers?

Bij ons was het allemaal heel goed geregeld. Toen wij in Nederland aankwamen regeerde kabinet den Uyl van de PvdA. Wij hebben vrijwel meteen een verblijfsvergunning gekregen, inmiddels is dat wel anders. Mensen moeten nu twee tot drie jaar wachten tot ze een verblijfsvergunning krijgen. Ook is er nu meer kritiek op vluchtelingen. Toen ik naar Nederland kwam stond Nederland meer open voor nieuwkomers. Wel waren mensen bang dat wij hun banen zouden afpakken, omdat er toen ook veel gastarbeiders waren. Toch hebben wij veel kansen gekregen in vergelijking met veel vluchtelingen nu.

Asielzoekers kinderen zijn ook onze toekomst

Geschreven door Hoite
Weijland

Achtergrond
artikel

Je zou maar uit een oorlogsgebied vluchten als kind, om je heen mensen zien lijden, sterven, en zoeken naar een nieuw 'thuis'. In de afgelopen tien jaar vroegen er meer dan 50000 kinderen asiel aan in Nederland.

Deze kinderen zijn op zoek naar nieuwe kansen, die ze in ons land willen krijgen, en moeten krijgen. Een paar maanden geleden bezocht ik een asielzoekerscentrum, waar de leiding vertelde dat sommigen kinderen daar al meerdere keren in een zeer korte periode hebben moeten verplaatsen van woonplek. Het is op sociaal vlak zeer schadelijk voor deze kinderen om constant van woonplek te veranderen. Asielzoekerskinderen hebben daarnaast vaak last van psychische problemen zoals posttraumatische stress of lijden aan een depressie, door de gebeurtenissen die ze hebben meegemaakt in hun land van afkomst of de reis naar Nederland. Maar dit is maar één van de vele problemen waar deze kinderen mee kampen.

Asielzoekerskinderen hebben recht op zorg en op onderwijs

in Nederland. Maar toch was het onderwijs niet goed voorbereid op de grote stroom vluchtelingen van de afgelopen jaren. Veel kinderen uit AZC's kunnen niet terecht op de basisscholen. Er is een tekort aan docenten, en de schaarste groep docenten weet te weinig over de achtergrond van de kinderen. Ook weten de docenten niet hoe ze psychische hulp moeten bieden aan de kinderen, en kampen de meeste kinderen met een taalachterstand. Veel asielzoekerskinderen die de overstap maken van de basisschool naar de middelbare school worden op een te laag niveau geplaatst omdat enkel zij of de ouders de nederlandse taal niet goed beheersen, en dus geen tegenwoordigheid van zaken kunnen bewijzen.

Het is belangrijk dat deze problemen zo snel mogelijk opgelost worden. Volgens artikel 2 van het kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties hebben asielzoekerskinderen evenveel rechten als elk ander kind in het land. Dit is niet alleen voor deze kinderen belangrijk, maar de hele bevolking heeft enorm veel baat bij dat asielzoe-

kerskinderen goed worden opgeleid, want zij zijn ook onze toekomst. Hoe meer kinderen van een goede opvoeding kunnen genieten, hoe beter onze economie later zal draaien.

Om dit op te lossen moeten een paar dingen structureel veranderen in ons systeem. Er moeten meer zorgcoördinatoren komen in het onderwijs, om kinderen die mentale problemen hebben te helpen. Daarnaast moeten docenten over genoeg informatie beschikken over de achtergrond van de kinderen, en zullen er meer tolken moeten komen in het onderwijs zodat asielzoekerskinderen al snel de nederlandse taal kunnen beheersen. Hiervoor zijn duidelijke afspraken nodig tussen gemeentes en scholen, en zal er een sterkere samenwerking moeten komen om deze onschuldige kinderen onderdeel te laten uitmaken van de samenleving.

Asielzoekerskinderen verdienen betere kansen om samen met de rest van de Nederlandse bevolking de toekomst te verbeteren, maar hiervoor zullen we met z'n allen grote stappen voor moeten ondergaan.

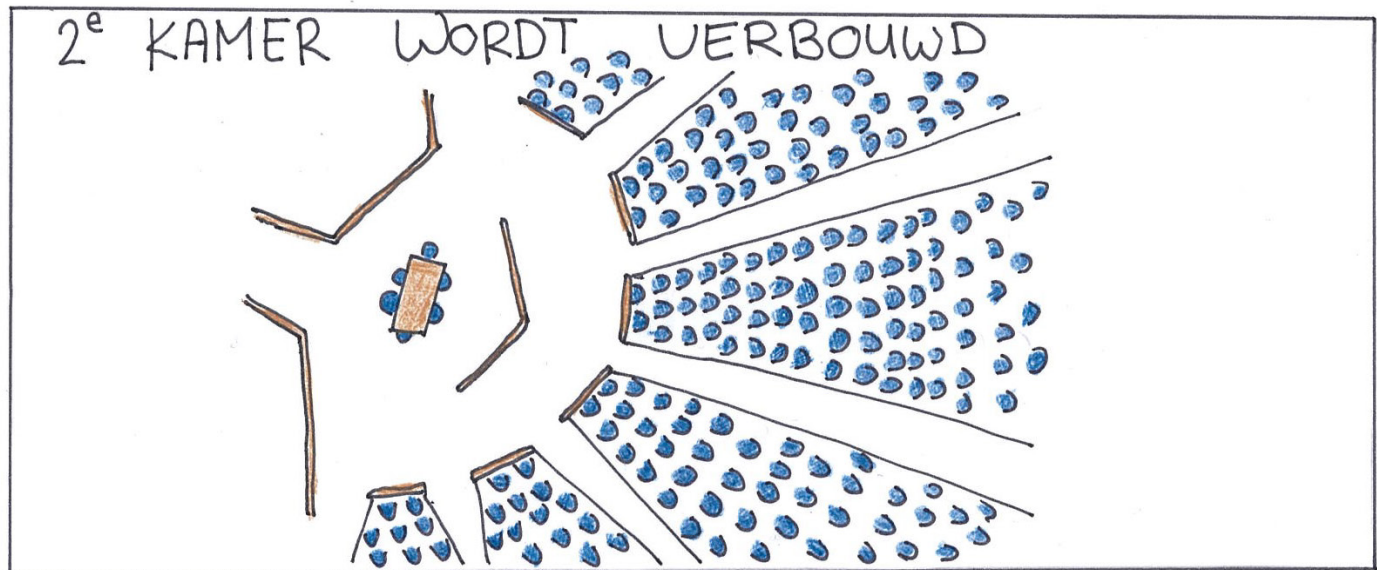
Tim Hofman biedt Kamer handtekeningen voor kinderpardon aan

Cartoons

Gemaakt door Lotte Krabbendam

Gemaakt door Lara Frenken

DICE

Stedelijk Gymnasium Leiden Socrates
juni 2019

